

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

אין פיגול לא בעבודה שבהיכל

ולא על ידי מחשבת אכילת היכל

פרים ושעירים הנשרפים, שחיתתם בעזרה, ומתן

דמם בהיכל, ושפיכת שיירי הדם והקטרת

אימוריהם בעזרה.

ואמר רבי משום רבי יוסי, שאינם מתפגלים,

בדבר הנעשה בהיכל, [כלומר, שאינם מתפגלים,

עד שגם העבודה שבה היתה מחשבת הפיגול, וגם

האכילה שחשב עליה למחר, שתיהן דבר שאינו

נעשה בהיכל], ולפיכך:

היה עומד בעזרה ושחט על מנת להזות מדמו

למחר לא פיגל – כי מחשבה בחוץ בדבר הנעשה

בפנים. [שכן מתן דמו שחישב עליה היא בהיכל].

היה עומד בהיכל ומזה את הדם על מנת להקטיר

אימורים למחר, או על מנת לשפוך שיריים [על

יסוד מערבי של מזבח החיצון] למחר לא פיגל – כי

מחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ [שכן עבודת

ההזאה היא בהיכל].

אבל היה עומד בעזרה ושחט על מנת לשפוך את

שיירי הדם למחר או על מנת להקטיר את

האימורים למחר פיגל – כי גם המחשבה בחוץ

וגם בדבר נעשה בחוץ.

דברים שאין חייבים עליהם משום פיגול

אין פיגול, אלא בדבר שיש לו מתירים, כלומר,

שדבר אחר מתיר אותו, לאכילת אדם [כשיירי

מנחות, שהקטרת הקומץ והלבונה מתירים אותם

באכילה], או לאכילת מזבח, [כאימורי בהמה שהדם

מתיר אותם למזבח].

אבל דברים שאין אחר מתיר אותם אין בהם

משום פיגול [ואפילו היתה בהם מחשבת פיגול

האוכל אותם פטור מכרת של אוכל פיגול] ואלו

הם:

(א) הקומץ [של המנחה]. (ב) והלבונה. (ג)

והקטורת. (ד) ומנחת כהנים. (ה) ומנחת נסכים.

(ו) ומנחת כהן משיח. (ז) והדם.

פיגול בלחמי תודה ובמנחת מאפה

לעיל נתבאר שנחלקו חכמים ורבי יוסי מה הדין

כשפיגל באחת משתי הלחם ובאחת מלחם הפנים

האם נתפגלה גם חברתה.

ומסקנת הגמרא שלא רק באלו [שהם דברים

חלוקים, שיש להם שני מתירים, שתי הלחם - שני

כבשים, ולחם הפנים - שני בזיכי לבונה], אמר רבי

יוסי שהם נחשבים לדברים חלוקים, ומחשבה

באחד אינה מפגלת את חבירו, אלא אף בדברים

חלוקים שיש להם מתיר אחד, כלחמי תודה,

שהתודה היא מתיר אחד לכל ארבעים הלחמים,

וכמנחת מאפה תנור, שבאה משני מינים, חלות

ורקיקים, ויש להם קמיצה אחת, [וכן רקיקי נזיר

שהם שני מינים], בכל אלו, לדעת רבי יוסי, אם

פיגל את האחד, לא נתפגל חבירו.

האם עבודות מצטרפות לפגל

כבר נתבאר, שהמחשב בשעת עבודות הקרבן,

שתהא כזית מאחת האכילות חוץ לזמנה, פיגל.

< **ומבואר בברייתא אחת, שאם בשעת שחיטה,**

חישב על אכילת חצי זית חוץ לזמנו, ובשעת

זריקת הדם, חישב על אכילת חצי זית נוסף חוץ

לזמנו, המחשבות מצטרפות לפגל, כמי שחשב על

אכילת כזית שלם חוץ לזמנו, בשעת עבודה אחת.

ללשון ראשון – כוונת הברייתא שדווקא שחיטה

וזריקה מצטרפות, כי שתיהן נחשבות כמתירי

הקרבן, [השחיטה מקדשת את הדם, והמקדש

את הדם להקרבה, הרי הוא כמתירו, כפי

שיתבאר בעזה"י בדף ט"ז. והזריקה מתירה את

האימורים והבשר]. אבל קבלה והולכה אינן

עבודות המתירות איזה דבר ואינן מצטרפות

לפגל.

וללשון שני – כוונת הברייתא, ששחיטה וזריקה

מצטרפות לפגל אף על פי שהן רחוקות זו מזו,

שזו עבודה ראשונה וזו עבודה אחרונה, וכל שכן

שעבודות הסמוכות יותר זו לזו, מצטרפות לפגל

ובכלל זה קבלה והולכה.

< **ובברייתא ששנה לוי נאמר, שאין אחת מארבע**

העבודות, מצטרפות זו עם זו לפגל, ואפילו לא

שחיטה וזריקה.

לדברי רבא – הברייתא הזו, היא כדעת רבי,

[שאמר בברייתא אחרת, שהשוחט את שני כבשי העצרת, ומחשב בכל אחד מהם לפגל חצי זית מלחם אחר של שתי הלחם, לא פיגל, ואין מצרפים את שתי המחשבות שבשתי השחיטות], והברייתא המבוארת לעיל, האומרת, שעבודות מצטרפות לפגל, היא כדעת חכמים.

ולדברי אביי – אפילו רבי אינו סובר כדעת הברייתא ששנה לוי, שכן לדעת רבי, דווקא חצאי מתיר אינם מצטרפים, כשחיטת כבשי עצרת שכל אחד הוא חצי מתיר, [ורק שניהם יחד הם מתיר שלם], שכן, אפילו אם נצרף את המחשבות, אין כאן אלא מחשבת אכילת חצי זית במתיר אחד שלם, ואין פיגול עד שתהיה מחשבת אכילה בכזית שלם, אבל כשבכל השחיטה היתה מחשבה בחצי זית, וגם בכל הזריקה היתה מחשבה בחצי זית, הם מצטרפים לכזית שלם.

נטמאה אחת מן החלות [של שתי הלחם]

או אחד מן הסדרים [של לחם הפנים]

דעת רבי אלעזר.

לדברי הכל, **אם נטמאו אחר שכבר הותרו באכילה**, [שנטמאה אחת מן החלות של שתי הלחם אחר זריקת הדם של הכבשים. ונטמא אחד מהסדרים של לחם הפנים אחר הקטרת הבזיכים], מאחר שכבר הותרו, **מעתה, מה שנטמא הוא לבדו נאסר באכילה, אבל הטהור בהכשרו עומד, ונאכל.**

דף ט"ו

אולם כשנטמאו קודם שהותרו באכילה, נחלקו חכמים ורבי יהודה מה דינם:

לדעת חכמים – [הציץ מרצה על האוכלים, כלומר] כשם שהציץ מכשיר קרבן שנטמאו אימוריו, [הקרבים על המזבח], שנאמר, "וְעִשִּׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר ... וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֹן וְנִשָּׂא אֶהְרֹן אֶת עֹזֶן הַקִּדָּשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כך הוא מכשיר קרבן שנטמא בשרו [הנאכל], ולכן אף על פי שאין מקריבים את כבשי עצרת או את בזיכי הלבונה אם חסר הלחם, כשנטמא הלחם, אין לדונו כמי שנחסר, כי הציץ מכשיר אותו, לעניין זה שיקריבו עליו את הקרבן, כאילו הוא קיים, **ומאחר שקרב הקרבן בהכשר, אותו לחם שלא נטמא, נאכל.**

ולדעת רבי יהודה – הציץ אינו מרצה על האוכלים, ולכן כשנטמא לחם אחד, שוב אי אפשר להקריב עליו את הכבשים או הבזיכים, כשם שאין מקריבים אותם כשנחסר הלחם, ואם הקריבו אותם, לא קרבו בהכשר, ולא התירו אף את הלחם שלא נטמא.

דעת רבי יוחנן.

למוד ערוך הוא בפיו של רבי יהודה [כלומר כך שנה מרבתי] שאין קרבן ציבור חלוק.

כלומר אין טעמו של רבי יהודה משום שאין ציץ מרצה על האכילות, אלא משום שכלל הוא בכל מקום, שאין קרבן ציבור חלוק חציו כשר וחציו פסול, אלא אם נפסל חציו, נפסל כולו.

ולכן, אפילו כשנטמא לחם אחד, אחרי שכבר הותרו שני הלחמים באכילה, מאחר שעתה נטמא האחד, אף על פי שחבירו עדיין טהור, מכל מקום, בכך שהאחד נפסל, נפסל גם חברו.

וכן, אם נטמא אחד מהבזיכים, גם חבירו נחשב כטמא, אף שבפועל לא נטמא, ומעתה, אף שמקטירים אותם, כי קרבן ציבור קרב בטומאה, מכל מקום אין צריך לשמור את הטהור שלא יטמא, כי כשנטמא הראשון כבר נחשב השני כטמא. [ולדעת חכמים, הטהור יעשה בטהרה, והטמא יעשה בטומאה].

וכן אם נטמא שבט אחד מישראל, ומחמתו מותרים לעשות את הפסח בטומאה, [אף ששאר שבטים טהורים, כי לדעת רבי יהודה שבט אחד קרוי קהל, להתיר לו את הפסח בטומאה], מאחר שהפסח נעשה בטומאה לאותו שבט טמא, הוא נעשה גם לכל ישראל בטומאה, שאין קרבן ציבור חלוק. [ולדעת חכמים, הטהורים עושים פסח ראשון בטהרה, והטמאים נדחים לפסח השני].

התודה מפגלת את הלחם

אבל הלחם אינו מפגל את התודה

המקריב קרבן תודה, מביא עמו ארבעה מיני לחמים, מכל מין עשר חלות, אחת מכל מין ניתנת לכהן, והשאר נאכל לבעלים. וכשם שעבודות הקרבן מתירות אותו, כך הם מתירות את הלחמים.

ומבואר במשנה שהמפגל את התודה [שחישב בשעת אחת העבודות לאכול את התודה למחר] פיגל עמה גם את הלחם ומעתה האוכל מהתודה או מהלחם ענוש כרת. אבל המפגל את הלחם [שחישב בשעת אחת העבודות לאכול את הלחם למחר] הלחם לבדו נעשה פיגול אבל התודה כשרה.

< **ואין הטעם לכך, כי נאמר, "וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת"** [ולא נאמר "וְהִקְרִיב חֲלוֹת עַל זֶבַח תּוֹדָה"],

ללמד, שזבח התודה הם החלות, כלומר החלות קרויות זבח תודה, ולכן, המחשב לאכול את התודה למחר, כלל במחשבתו גם את התודה עצמה, וגם את הלחם הקרוי תודה כמותה, ולכן, פיגל את שניהם. אבל כשחישב לאכול את הלחם למחר, לא כלל בדבריו אלא את הלחם, ולכן רק הלחם מתפגל.

- כי אם זה הטעם, רק בלחמי תודה היה צריך להיות הדין כן, ובמשנה מבואר, שגם בשתי הלחם הדין כן.

< אלא הטעם של הדין הזה הוא, שהטפל נגרר אחר העיקר, אבל העיקר אינו נגרר אחר הטפל, ומאחר שהתודה היא העיקר, [ולחם גלל תודה], אם נתפגלה התודה, גם הלחם מתפגל עמה, ומאחר שהלחם הוא הטפל, [ואין תודה גלל לחם], אם נתפגל הלחם, התודה אינה מתפגלת עמו.

ולא רק תודה, [שאינה טעונה תנופה עם לחמה], מאחר שהיא עיקר, אינה נגררת אחר לחמה להתפגל עמו, אלא אף כבשי עצרת, [הטעונים תנופה עם לחמם], מאחר שהם עיקר, [ואין כבשים גלל לחם], אינם נגררים אחר שתי הלחם להתפגל עימהם.

חצי זית מתודה וחצי זית מלחמה או

חצי זית מכבשי עצרת וחצי זית משתי הלחם

כבר נתבאר, שמחשבת אכילת כזית לאחר הזמן, מפגלת את הקרבן. ולפי זה, מחשבת פיגול בכזית מהתודה עצמה, מפגלת את התודה ואת לחמה, אבל מחשבת פיגול בכזית מהלחם, אינה מפגלת את התודה. וכן מחשבת פיגול בכזית מכבשי עצרת, מפגלת אותם ואת שתי הלחם, אבל מחשבת פיגול בכזית משתי הלחם, אינה מפגלת את הכבשים.

ואם צירף במחשבתו חצי זית מזה וחצי זית מזה, [כלומר חצי זית מהתודה וחצי זית מלחמה, או חצי זית מכבשי עצרת וחצי זית משתי הלחם], לדברי הכל, התודה וכבשי עצרת אינם מתפגלים, כי מחשבה בלחמם אינה מפגלת אותם, ובם עצמם לא חישב אלא בחצי זית.

אבל לעניין הלחמים.

ללשון ראשון דעת רב – שגם לחמי תודה, וגם שתי הלחם, מתפגלים במחשבה זו, כי מאחר שמחשבת פיגול [של כזית] בעיקרם מפגלת אותם, [כמבואר לעיל], נמצא שלגבי הטפלים הללו, יש מחשבת פיגול בכזית שלם, חצי זית בהם עצמם, וחצי זית בעיקרם.

וללשון שני דעת רב – שרק שתי הלחם מתפגלים במחשבה זו, כי מאחר שהם טעונים תנופה עם הכבשים, הם נחשבים יותר כדבר אחד עימהם, ולכן מחשבת פיגול של הכבשים, שייכת בהם יותר, ונמצא שיש בלחמים מחשבת פיגול של כזית. אבל לחמי תודה אינם מתפגלים במחשבה זו, כי אינם נחשבים כדבר אחד עם התודה, ובהם עצמם לא היתה מחשבת פיגול אלא בחצי זית.

ולכל הלשונויות, רבי אלעזר הקשה על דברי רב, ומה המפגל [תודה או כבשי עצרת שסייעו לפגל לחם] אינם מתפגל [כמבואר לעיל] הבא לפגל [חצי זית של לחם הבא לפגל גם את התודה וכבשי עצרת] ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל.

מעשה באחד שזרע כרמו של חברו

מעשה באחד, שזרע [משלו] כרמו של חברו סמדר [=כשכבר חנטו ענבים], ובא מעשה לפני חכמים, ואסרו את הזרעים, והתירו את הגפנים.

ואף שבשאר מקומות, לא יתכן שהאוסר, [כגפנים שאוסרים את התבואה הגדלה עימהם], לא יאסר, והבא לאסור [זרעים], ולא אוסר, יאסר.

כאן הזרעים אסורים, כי באמת, מדין תורה אין אסור אלא קנבוס ולוף [י"מ מינים שאין זרעם כלה. וי"מ מינים הדומים לענבים שיש בהם אשכולות. והטעם שרק אל אסורים מהתורה כי נאמר "לא תזרע פְּרִמָּה פְּלִאִים" ללמד שהאיסור הוא בזרעים הדומים לכרם], ושאר זרעים אינם אסורים מהתורה, אלא מדברי חכמים, וכשאסרו חכמים את הגידולים לא אסרום, משום שהדבר אסור בעצמותו, אלא משום שהעושה עבר על גזרת חכמים, ולפיכך, מי שעבר על דבריהם, וזרע כלאים, קנסו אותו להפסיד, אבל מי שלא עבר על דבריהם, אינו נקנס.

השוחט אחד מכבשי עצרת

על מנת לאכול "חברו" למחר

לדברי רבי אבא זוטי, רבי אלעזר הסתפק לפני רב, מה דין השוחט את אחד מכבשי עצרת, במחשבה לאכול את "חברו" למחר, ולא פירש "כבש חברו".

האם כשלא פירש, כוונתו לכבש השני, ולא פיגל, כי אין מתיר מפגל מתיר.

או שהכוונה ללחם הבא עם הכבש, ופיגל, כי

מנחת נסכים

המביא קרבן לנדר או נדבה מביא עמו נסכים, [חצי ההין לפר, ושליש ההין לאיל, ורביעית ההין לכבש].

ואין חיוב הבאת הנסכים ביום הבאת הקרבן אלא רשאי להביא את הנסכים גם בימים שאחרי הבאת הקרבן.

פיגול בנסכים

א. מנחת נסכים הבאה עם הבהמה.

המביא קרבן, מביא עמו נסכים, ודינם שהם קרבים כולם למזבח, ואין מהם שיריים לאכילה, ואין להקריבם למזבח אלא אחר הקרבן.

לדעת רבי מאיר – הנסכים הללו הבאים עם הקרבן, נחשבים כחלק ממנו, ואף על פי שאין חיוב להביאם עם הקרבן, שכן ניתן להביאם גם בימים שאחרי כן, מכל מקום כשמביאים אותם ביום שמקריבים את הקרבן, בשחיטת הקרבן הם נקבעים להיות נסכיו, ושוב אי אפשר לשנותם לקרבן אחר, ומאחר שהם נקבעים להיות עמו, הם נחשבים כחלק ממנו, ולכן אם נתפגל הקרבן, השותה מהנסכים הללו, חייב כרת, כאוכל פיגול, שכן הנסכים ניתנים להקטרה על ידי דבר אחר שהוא הדם, והרי היא כאימורי הקרבנות שניתנים על ידי דם הקרבנות, ויש בהם פיגול.

ולדעת חכמים – מאחר שאין חיוב להביא את הנסכים עם הבהמה, ואדם רשאי להביאם אף כמה ימים אחר הקרבת הקרבן, אם כן אינם נחשבים כחלק מהקרבן, ואף אם הביאו אותם באותו יום, אינם נקבעים להיות נסכי הקרבן, ועדיין ניתן לשנותם לקרבן אחר, ולהביא אחרים לקרבן זה למחר, ומאחר שהנסכים נחשבים כקרבן בפני עצמו, שאין בו דבר המתיר זולתו, אלא כולו עולה למזבח, ומתיר עצמו, אין בהם איסור פיגול.

ב. מנחת נסכים הבאה בפני עצמה.

מנחת נסכים הבאה בפני עצמה, [בין מחמת הזבח, כגון שהביא אותה בימים שאחר הקרבת הזבח. ובין כשבאה בלא זבח, כדין מנחת נסכים שבאה נדבה בפני עצמה]. מאחר שקריבה בפני עצמה, ולא עם הקרבן, **הכל מודים שאינה נידונית אלא לעצמה, ומאחר שאין בה דבר המתיר זולתו, אלא כולה עולה למזבח, ומתירה עצמה, אין בה איסור פיגול.**

לוג שמן של מצורע

מצורע הבא להיטהר מביא לוג שמן, שמזים ממנו שבע הזאות כנגד ההיכל, ונותנים ממנו על ראש המצורע ואוזנו ובהונותיו, ושיריו נאכלים לכהנים. ואינו ראוי לכך אלא אחר הבאת האשם, כי יש להקדים את מתן דם האשם על האוזן והבהונות, לפני נתינת השמן במקומות אלו. ניתן להביא את השמן בו ביום שמזים מדם האשם, ולתת ממנו על האוזן והבהונות אחר נתינת הדם. וניתן להביא את השמן בימים שאחרי כן, אבל לא בימים שלפני כן.

לדעת רבי מאיר – אם הביאו את השמן עם הקרבן, הוא נחשב כחלק ממנו,

ואף על פי שאין חיוב להביאו עם הקרבן, שכן ניתן להביאו גם בימים שאחרי כן, מכל מקום כשמביאים אותו ביום שמקריבים את הקרבן, **בשחיטת הקרבן הוא נקבע להיות לשמן המצורע הזה, ושוב אי אפשר לשנותו לקרבן אחר, ומאחר שהוא נקבע להיות עמו, הוא נחשבים כחלק ממנו, ולכן כשנתפגל האשם, האוכל משמן הזה, חייב כרת, כאוכל פיגול, שכן השמן ניתן על ידי דבר אחר שהוא הדם, והרי היא כבשר הקרבנות שניתנים על ידי דם הקרבנות, ויש בהם פיגול.**

ולדעת חכמים – מאחר שאין חיוב להביא את השמן עם האשם, וניתן להביאו אף כמה ימים אחר הקרבת האשם, אם כן אינו נחשב כחלק ממנו, אפילו בא יחד עמו, שכן אף אם הביאו אותו באותו יום, אינו נקבע להיות שמן האשם הזה, ועדיין ניתן לשנותו לאשם אחר, ולהביא שמן אחר לאשם זה למחר, ומאחר שאינו נחשב כחלק מהקרבן אם נתפגל האשם לא נתפגל השמן.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות יתקבלו בברכה:

עבור הורביץ

בנק פאגי (52) סניף 183 חשבון 654248

ניתן לתרום גם בפיפל